

AUKŠTAITIS

LTS Utenos rajono tarybos leidinys. Laikraštis ne fik aukštačiams.

1994 m. vasario 16 d. Nr. 1 (37)

K. MIKULĖNO pieš.

Lanksčioji Konstitucija

SUKANKA PIRMIEJI ALGIRDO BRAZAUSKO PREZIDENTAVIMO METAI

Sausio mėnesį Prezidentas atmetė Lietuvos Respublikos pareigūnų ir tarnautojų turto ir pajamų deklaravimo laikinai jstatymą, motyvuodamas tuo, kad jis prieštarauja Konstitucijai. Kodėl šis jstytmas nepasirašytas?

Atsakymą galima rasti, perskaicius V. Vasiliausko straipsnį „Amžinas nomenklatūros pavasaris“, išspausdintą „Lietuvos aido“ 9 numerijoje.

Matyt, kad Prezidentas ir jo aplinkiniai nori kaip nors „pritempti“ Lietuvos Respublikos Konstituciją „lyginiems“ prie jstytymo — kotrumpuojuems valdininkams, nes jie visaip stengiasi, skubiai savo neteisėtai išsigytą turta kaip nors sutvarkyti gyninių ar kitų asmenų vardu.

Pusvelčiu privatiuoti „savienius“ ir ižvalgiai nuslepsti nuo visuomenės akių.

To pavyzdys ir pats Prezidentas. Per neteisėtai išsigytus turtus jis neduoda ramybės ir savo senam devyniasdešimtmiečiui tėvui.

Sis senukas, gyvenantis

Kaišiadoryse, Jo Ekselencijos raštame prašyme išnuomoti žemės Svenčionių rajone, nurodo, kad „pasiruošę ūkininkauti“ (blokados laikais sūnū Algirdo ir Gerardo pastatyose Kėviškės ir Purvėnų kaimų sodybose). Esą jas priklauso jam.

Zinoma, žemė senukas gavo, nors pagal Lietuvos žemės ūkio reformos jstytymą jam žemės sklypas, kaip Svenčionių rajone neprisiregistravusiam, galėtų būti paskirtas tik ilgai palaukus. Koks stebetinas tos giminės darbštumas!

Vytautas BRAUKYLÄ

SIGNATARAS, LIETUVOS TARYBOS PIRMININKAS:

„Kiekvienoje tartoje, kiekviename krašte yra žmonių, kurų sąmonėje glūdi visuonių dorovės savoka. Jie skelbia tuos pačius dėsnius žmogui, šeimai, draugui ir tautai.

Dar senovės galvočiai buvo išišikinę, kad politiškas auklėjimas turi būti vedamas ta pačia linkme, kaip ir asmens auklėjimas. Vadinas, politika turi būti doringa. Imama bodėlis tautiškumu ir jį kal-

tinti taikos ardymu, norima jam priešpastatyti internacinalizmą. Bet tai klaudinga: kiekviena idėja pasireiškia tautoje, o ne už jos. Taip mes galime kalbėti apie dorą ir nedorą ugdymą, apie tikrą tautiškumą ir apie egoistišką, vien sau taikomą, smurtu globojamą, žolinizmu vadina. Vadinas, žmoniškumo reikia ieškoti tautiškume, o ne išgalvotame internacinalizme.“

(Antano Smetonos pasakytta prieš šešdesmetį metų, bet aktualu ir šiandien)

„Truputį palaukit“

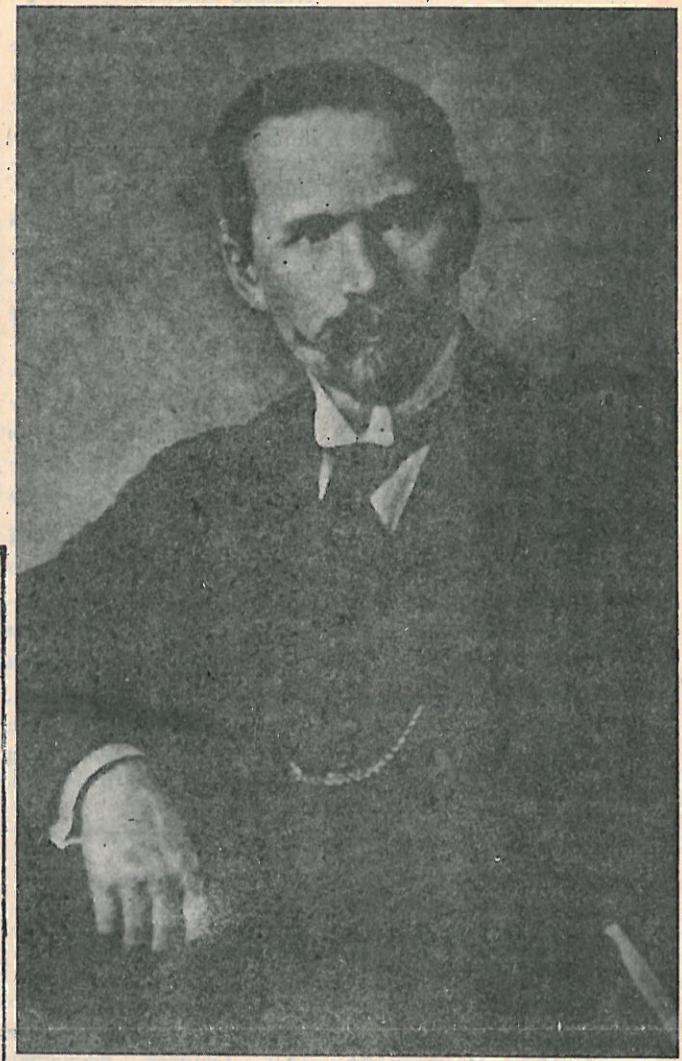
Šių metų vasario 3 dieną Utenoje lankėsi valstybės kultūros ir švietimo aukštieji vadovai: Seimo Kultūros ir švietimo komiteto pirmininkas B. Genzelis, švietimo ir kultūros ministras D. Trinkūnas ir užsienio reikalų ministras P. Gylys.

Jie susitiko su Utenos intelektuotuose muzikos mokyklos salėje. Po trumpo koncerto svečiai kalbėjo apie švietimo ir kultūros padėtį valstybėje. Daugiausiai šnekėti teko kultūros ir švietimo ministrui D. Trinkūnui. Pastarasis guodėsi dėl vėrganos Lietuvos intelektuoties padėties, bet džiaugėsi kultūros ir švietimo būkle Utenoje: „Džiugu, kad niekas neparduota, visos kultūros ir švietimo įstaigos dirba, sek-

mingai atestuojami mokytojai!“

Svečiai atsakė į gausius susirinkusių klausimus. Juos stebino, kad mokytojai bijo dečinių švietimo įstai-gų vadovų, išskaitant ir dešiniuosius švietimo ir kultūros skyrius. Visi kālėjusieji mln. mažus mokytojų ir kultūros darbuotojų atlyginimus. Atsakymuose nebuvo priešrinkinių pažadų, o tik likėjimai: „Truputį palaukit“. Sėdėjusieji salėje mintyse svarstė, o kiek gi kentėti reikėtų.

Laimis KIRILAUSKAS
P. S. Utenos tautininkai galvoj, kad švietimo įstagine, o juo labiau švietimo skyriuje, dečinių pažiūrų žmonių nėra daug.

1874—1944 m.

Jis, išėjęs teisės mokslus, neadvokatavo, negynę teismuose atskirų asmenų bylų. Jis gynė visos tautos bylą.

Drauge, su bendražygiais jis pateikė pasauliui nuskriaustos lietuvių tautos laisvės ieškinį ir laimėjo!

Kazys BINKIS, 1934 m.

Didžiausio tiražo „UTENIS“, matyt, irgi norėtų atspindėti abi pusės. Tik, kiek suprantu, abi pusės sau vietas nori jėigu ne daugiau, tai bent po lygiai. Manyciau, kad tas nepatinke darbo partijai. Todėl ir daromi „žygiai“, kad „UTENIS“ keistų statusą, gal ir redaktorių bei kitus laikraščio darbuotojus. Kaip to įrodymas, rajono deputatų sesija (säusio 26 d.). Deputatas V. Vėlavičius, paragintas deputatų tarybos pirmininko A. Petrikio ar kitų LDDP ideologų, bandė sukelti „UTENIO“ laikraščio problemą. Bet malonu, kad net ir iš kairiųjų pusės buvo pasakyta, kad kalti patys kairęjį: nerastote. Yra ir ten žmonių, kurie mano, kad „UTENYJE“ turėtų būti dvi skirtinės nuomonės: Dabartinio „UTENIO“ pats tiražas byloja apie jo populiarumą. Jeigu daugėja prenumeratorių, tai vadinas žmonės juo pasitiki. Jeigu blogas „UTENIS“, tai „UTENOS ZINIAS“ užsisako. Pasirinkimas yra. O dėl „AUKSTAICIO“ taip sutarta tarp dešiniuosios mažtynenos žmonių: jis bus leidžiamas nereguliariai iš aukų. Kiekvieną kartą ruoš konkreti partija, aišku, išskyrus LDDP. Tegul būna Utenoje nors ir mažas, bet gryni dešinysis laikraštis. Jis ne visiems priimtinias, bet jeigu demokratija — tai visiems vienodai mąstyti ir nereikia. Sj numerij ruošė tautininkų sajungos Utenos rajono valdybą.

Vidmantas PIMPĘ

Tautininkai „nesensta“

Isrégistravus LTS Utenos rajono valdybai, parūpo vėl, praejus metams po lietuvių tautininkų suvažiavimo, peržvelgti mūsų krašto istorinės sajungos būklę ir veiklą.

Per šiuos metus bendraminčių būrys išaugo daugiau kaip dvigubai: dabar vienija Utenos ir Tauragnų skyriuose 72 asmenis, o Antalgės, Vaikutėnų, Užpalų skyriai tik

kuriasi.

Praėjusiu metu suvestinėje amžiaus vidurkis siekė beveik 43 metus. Pasirodo, laikas tautininkams įtakos nedaro. Per šiuos metus jie tik gerokai „pačiaunėjo“: dabar amžiaus vidurkis 39,7 metų.

Nors tautininkai — medikai dominuoja, lyginant su kitomis profesijomis: jų šešiolika, tačiau skaičiumi nu-

sileidžia kultūros darbuotojams ir mokytojams, kurių LTS Utenos valdyboje yra dvidesimt. Kitos profesijos: ūkininkai ir žemės ūkio darbuotojai — aštuoni, ekonomistai — keturi, energetikai — šeši, darbininkai — dešimt.

Dar vis nesiryžta išsijungti tautininkų veiklą taisininkai, prekybininkai, biznieriai. Utenos rajone lietuvių tautininkų išsilavinimas daugiausia spec. vidurinis ir aukštas (atitinkamai 36 ir 30 žmonių, t. y. 92 proc.) su pradiniu ir viduriniu išsilavinimu — šeši asmenys.

Vyrų ir moterų santykis — kaip ir pernai — nedidelė vyrių persvara. Apie LTS veiklą retykiai informuojame savo krašto žmones, o kas domesis plačiau — prašom. Telefonai 55251, 72106. Geriausias būdas dottiėtis lietuvių tautininkų sajungos darbais — išsijungti į jos veiklą. Kviečiame, laukime.

Stasė MALINAUSKAITĖ
LTS Utenos valdybos sekretorė

Reikalas įklimpo... tualete

Jau seniai mūsų miesto viešasis tualetas tapo piktų replikų, aštrios kritikos spaudoje ir televizijoje objektu.

Si istorija prasidėjo 1991 metų rudenį, kai rajono privatizavimo komisijos sprendimu aukcione (tik antrame trumpe) buvo privatizuotas viešasis tualetas, esantis šalia autobusų stoties. Tai vienas iš akivaizdžių pavyzdžių, kai visiškai nebuvu pagalvota apie aštūnų, apie tai, kam teks užvirsti košę srebli. Juk jau tada buvo aišku, kad šis pastatas nupirktas tik dėl geros padėties (pats miesto centras) ir kad jo paskirtis bus kitokia. Tiesa, pagal tuomet veikusius įstatymus šio pastato paskirties nebuvu galima keisti vienerius metus, tačiau tuo po aukcione naujasis šeimininkas G. Zala pradėjo remonto darbus, kurie ir dabar dar neužbaigti.

Praėjusių metų pavasarį jis kreipėsi į rajono valdybą, prašydamas leisti pakeisti šio pastato paskirtį. Kadangi

1992 metų gruodžio 10 d. Vyriausybės nutarime akcentuojama, kad „norint pakeisti eksplotuojamo pastato paskirtį, reikalinga gauti savivaldos institucijos leidimą“, o pagal Utenos miesto centro detalų išplanavimą toje vietoje ir atitejyje turi būti viešasis tualetas, pastato šeimininkui buvo pasiūlyta pateikti priešprojektinius pasiūlymus apie būsimają pastato paskirtį. Sumanymu būta įvairiausiu: iengti pramoninių prekių parduotuve, atidaryti dailės saloną, o visai neseniai — pakvieti lankytokus į bufetą — alaus barą. Tačiau priešprojektinių pasiūlymų nebuvu pateikta, o tualetas buvo užkaltas. Dabar visus, kas atvyksta į miesto autobusų stotį, stebina, kad čia nėra tualetas. Tiesa, miestas N. Ziedas pasiūlė sahamonišką sprendimą: prie upelio surenčiamas pigus medinis pastatėlis... Deja, problema lieka neišspresta, nes tokiai baudžiavos laikų „patogumais“ piktinasi visi.

kam tenka pravažiuoti pro Uteną ir išlipti autobusų stotyje.

Todėl ne atsitiktinai nesina ižykiusime rajono valdybos posėdyje šiam klausimui buvo skiriama bene daugiausia laiko. Anot rajono valdytojo pavaduotojo J. Pilipavičiaus, visiens dabar aišku, kad, privatizuojant viešajį tualetą, buvo padaryta rimta klaida, kurią reikia ištisinti.

— Be abejų, suprantamas G. Zalos noras pelningai panaudoti pigiai įsigytą statinį.

tačiau negalime ir neturime teisės ignoruoti miesto gyventojų ir keleivių elementarių interesų. — kalbėjo posėdyje rajono valdytojas A. Denenius. Jam prieštaravo miesto meras N. Ziedas, teigdamas, kad norima nuskriausti šio statinio naujajį šeimininką.

Bet juk ieškant kompromiso G. Zalai pasiūlyti net trys variantai: 1. Padengti viešojo tualeto eksplotavimo išlaidas. 2. Leisti statyti šiuolaininių pastatą, išsaugant tualeto patalpas ir tuo atveju

dalinių padengti eksplotavimo išlaidas. 3. Atpirkti pastatą. Deja, nė vienu iš šių pasiūlymų savininko nuomone nebuvu pareikšta, todėl rajono valdyba savo sprendimo priėmimą atidėjo. Ar ilgam?

Miesto tarybos deputatė

E. MUSNICKIENĖ

Redakcijos prieras: Ištymas būvusių miesto tualeto savininko pusėje, ir dabar jis diktuoja valdžios vyrams savo salygas dėl neatsakingo svarbūs objekto privatizavimo.

džių ir stendų paskubomis, paraštuose informaciniuose lapeliuose. Dar niekas nenubaustas, niekas galbūt ir neįspėtas, dėl šios netvarkos, darkančios miesto vaizdą, užtai skelbėjai ir pamiršo 1992 m. rugpjūčio 24 d. Utenos miesto tarybos sprendimą Nr. 80. Jame patvirtintos miesto gatvių, givinenamuų kvartalu, upelių, ezerų, parkančiu, želdinių tvarkymo taisyklės, kurios draudžiamas kabinti ir klijuoti skelbimus ir kitą reklamą bei informacinių medžiagų ant medžių, stulpų, pastatų, kitose šiam tikslui nenumatytose vietose. Reikėtų ir laiku nukabinti pašenusią reklamą iš skelbimų lentų.

Už šių taisyklų pažeidimą numatytos baudos iki trisdešimties litų. Nurodytas šiukštintojo telefonas, o kartais ir adresas, tad kam rizikuoti solidžia bauda? (Nuo šiol miesto valdžia tikrai to imsis.) Skelbimų kainos prieinamos ir plačiai tirauojamos net dviejose mūsų regiono laikraščiuose, o prie miesto merijos Jūsų skelbimas lenktose kabės už simbolinę kainą: nuo 60 ct dešimtai dienai iki 2 Lt 80 ct — dviems mėnesiams. Ir mūsų valstybinės kalbai bus reikiama pagarba.

Emilia FEDARAVICIENĖ

A. Driskiuviene nuotraukoje: taip atrodo mūsų miesto skelbimų lentos...

Eskizas portretui

Vygantas Sliedoraitis gimės 1954 m. Marijampolės rajono Zynių kaime, tarpautojų šeimoje. Baigė 1977 metais Kauno politechnikos instituto maisto pramonės ekonomikos ir organizavimo specialybę.

Karinės jskaitos kategorija I. Sudėtis: Politinis. Laipsnis: Kapitonas. Paskirtas Utenos pieno kombinato gen. direktoriumi 1989 10 16. Partinis nuo 1977 metų. Partijos bilieta numeris 16870122. Paršeši du mokslius darbus (temos: nenurodytos). 1977 10 20—1978 II 01 — KPI mašinų gamybos fakulteto komjaunimo biuro sekretorius. 1978 II 01—1980 07 22 — Restoranų ir kavinų tresčio pirminės komjaunimo organizacijos sekretorius. 1980 10 01—1980 09 18 — KPI rektorius padėjėjas. 1980 10 01—1982 09 02 — tarnyba sovietinėje armijoje. 1982 10 01—1989 10 03 — Marijampolės pieno kombinato technikos skyriaus viršininkas, vyr. buhalterio pavaduotojas, žaliavas, ūkio dalies, realizacijos gen. direktoriaus pavaduotojas, gen. direktoriaus pavaduotojas. 1975 07—08 VDR statybos būrio sudėtis. 1978 11—12 Madauskare, Maurikiuje LLKJS CK grupės sudėtis: 1977 apdovanotas LTSR AT Prezidiumo garbės raštu. 1992

stažavosi Diuko universitete JAV. Lietuvos pienininkų asociacijos prezidiumo narys.

Palaiko ryšius su partneriais: SIAR — Bassard firma, Tetra-Brik (išplistymo įrengimai), Unipektin (Svecarija) — pieno sutirštinimo aparatai.

Informuoja, kad 75 proc. AB kapitalo sudaro įmonės dirbančiųjų akcijos.

Atleista iš darbo įmonės direktorių valdybos posėdyje 1993 II 18 protokolu Nr. 16. Posėdyje nutarta:

1. Atleisti iš pareigų pagal DS 30 straipsnį nuo II 18.

2. Perspēti bankus, su kuriais yra ryšiai, kad jo paraiškas negaliожa.

3. Skirti direktorių valdybos pirmininku B. Trumpą.

4. Sustabdyti įmonės „Užalių sūreliai“ steigimą.

5. Kreiptis į auditą organizaciją su prašymu atlikti finansinės ūkinės veiklos patikrinimą.

Visi šie nutarimai priimti vienbalsiai.

P. S. Utenos apylinkės teismo sprendimą dėl V. Sliedoraičio gražinimo į Generalinio direktoriaus pareigas vykdysi skubiai. Dabar yra net du direktoriai. O kurio parašai galioja Lietuvos ir užsienio bankuose?

(Išrašas iš civilinės bylos

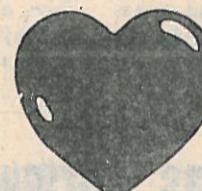
Nr. 2-83)

Trumpai — drūtai

Džiaugsmas ir skausmas, mintis nerami, Audriina protą kančia maloni. Žavesj keičia sunkus liūdesys — Jeigu tu myli, laimingas esi.

J. V. GETE

Svento Valentino — Meilės dienos džiaugsmas tepriplido visų skaitytojų širdis!

TYLA — GERA BYLA

„Dešinysis“ laikraštis „UTENIS“ apie tris mėnesius trunkančią AB „Utenos pienas“ generalinio direktoriaus V. Sliedoraičio ir stebėtojų tarybos „kovą“ nušvietė du kartus trumpomis žinutėmis apie atidėtą ir vėliau įvykusį teismą. „UTENOS KRASTO ŽINIOS“ nuspindė iš viso nekreipti dėmesio į tokias „smulkmenas“.

BIJO TO, KO NERA

Kai kas labai triukšmauja ir piktinasi, jog rajono švietimo reikalai, esa, tvaro „dešinieji“. Yra ir tokius mokytojus, kurių įsitikinimai neleidžia atestuoti „sąjūdiškame“ švietimo skyriuje. Atestuoja ne tik sąjūdininkai, bet ir LAF-o, LDDP gerbėjai, depolitizuoti ir depilietuoti mokytojai.

NEPAMIRŠO...

Moksliinkus ir mokytojus, rašančius vadovėlius, finansuoja Atviros Lietuvos fondas. Vyriausybė šiam reikalui neskyrė nė lito, tačiau pajamų mokesčio nepamiršo išskaičiuoti.

SUTARTINIS TYLĖJIMAS

Antano Smetonos vardą dar daug kam iki šiol baisu ištarti: ne tik kairioji, bet ir „nepriklausomoji“ spauda stengiasi ji mylyti. Ir net pažangus laikraštis „Naujasis dienovidis“, visą puslapį skyres ambasadorius, poeto Jurgio Baltrušaičio, redaktorės ir vertėjos Julius Pranaitytės mirties 50-mečiu, tą patį mėnesį žuvusių pirmojo ir paskutinio tarpukario Lietuvos Prezidento A. Smetonos atminimui — né žodelio.

ILGAI BESIRENGIANT

Kol žemdirbiai ruošiasi streikui, streiklaužiai jau pas-

ruošę: vienos partijos iš anksto pateikė nerensiančios kaimo žmonių reikalavimų, kitos prisijungs, jei streikas gerai sekis. Vyriausieji specialistai — higienistas L. Kalėtinės ir vyr. veterinario inspektorius K. Lukauskas išplatino prekybos pienu laikinias taisykles iš septynių punktių, kur reikalavimai prekybai pienu beveik prilygsta „Eglės kurpaitėms“.

ISVADOS

Tauragnų ir Utenos lietuvių tautininkų bendras skyrių susirinkimas priėjo išvados, kad biznio ir komercijos struktūrų susiliejimas su valstybės struktūromis jagauna pavojingą tendenciją.

Stebina ir židžia lietuvių tautiškai orumą tai, kad A. taitijos regionui, kurį sudaro net septyni rajonai, Vyriausybės atstovu paskirtas nelietuvis Valerijus Ponomariovas.

KAIP SUPRASTI?

Utenos LSDP grupės pirminkinas D. Ribokas „UTENIO“ laikraštyje (1994 01 25 Nr. 10) straipsnyje „Tiki-mės“ dėl A. Sleževičiaus vyriausybės rašo: „Kas dėl Vyriausybės, tai ji pradeda įsiklausyti ir į paprastų žmonių, ne tik turtingųjų, reikalus“.

Vakare televizijos laidoje Lietuvos socialdemokratų lyderis A. Sakalas pateikė nepasitikėjimą A. Sleževičiaus Vyriausybė. Kuris teisus?

UBAGŲ VAIDINIMAS

Lietuvių tautinių teatrų, kuriamė dirba režisierius Ferdinandas Jakšys, atvežė į Uteną tautinių papročių, senų dainų ir šokių. Toks renginys turėjo „užtvindinti“ kultūros rāmus, tačiau...

Nebuvo valdžios lankstumo, o reklama su klaidomis. Jei bilietai studentams, moksleiviams ir pensininkams būtų bent pūsiav pigesni, būtų buvę platinami organizacijose — daugelis tautiškių tikrai būtų pasidžiaugę folkloro „iškasenomis“.

„SOCIOLOGINIAI“ TYRIMAI NEPASITEISINO

Rajono tarybos deputatas V. Vėlavičius, kažkieno inspiruotas, atliko rajono valdybos darbuotojų „apklausą“ dėl laikraščio „UTENIS“.

Gavę rūmų darbuotojų neigamus atsakymus, deputatas iškėlė problemą sesijoje ir nutarė, kiti deputatus padedamas, pakeisti laikraščio statusą: Keliolikos apklaustųjų nuomonės nenulėmė beveik vienuolikos tūkstančių „UTENIO“ prenumeratorių įsitikinimo.

GINČAS TĘSIASI

Vytauto Skuodžio, kaip Genocido ir rezistencijos tyrimo centro vadovo, kandidatūra negali būti patvirtinta nesutinkant dėl šio asmens Lietuvos Politinių kalinių ir Tremtiniių sajungai, nes šiuo atveju būtų pažeistas Seimo nutarimas, atrodo, Nr. 1—302, priimtas 1993 m. liepos 16 d. Tačiau ginčą laimi valdancioji partija.